

Undertegnede maa baade ifølge min almindelige Pligt som Embedsmand og som sagkyndig angaaende Livsforsikring — Direktør for Hafnia og dansk Bestyrelsesmedlem af Comité permanent des Congrès internationaux d'actuaire — bede Finansministeriet foranledige, at det Rigsdagene forelagte Lovudkast om Bonus til de forsikrede i Statsanstalten for Livsforsikring ændres i visse Henseender, dog med Bevarelse af det meget deri, som maa anerkendes for godt. Thi medens dette Forslag for andre end Sagmænd maa synes kun at angaa en mindre væsentlig Ændring i den enkelte Anstalts Plan, saa turde det i Virkeligheden være et lige saa dybt Indgreb i hele den danske Livsforsikrings Vilkaar, som selve Statsanstaltens Oprettelse i sin Tid var. Lovforslaget synes derhos at tilfidesætte Statens Interesser ved i Form af den tekniske Definition for Ordet Reservecapital i dets § 2 uden Bederlag at overdrage en stor, Staten tilhørende Kapital som Gave til Statsanstaltens fremtidige bonusnydende forsikrede.

3 Modlætning til den naturlige Forventning ved Statsanstaltens Oprettelse har denne Institution ikke naaet at hævde sig Stillingen som den ledende Mønsteranstalt, hos hvilken alle Landets andre Livsforsikringsinstitutioner hentede Raad og godt Eksempel, og som selv opmærksomt fulgte sine Konkurrenters Færd og gav Vejledning, Kritik og Tilrettevisning, hver Gang den bemærkede uheldige Fænomener. Og Grunden har sikkert været den, at Statsanstalten selv fra Begyndelsen led af organiske Mangler, af hvilke den vigtigste netop var Fornægtelsen af de forsikredes Ret til Bonus, paa hvilken først det foreliggende Lovforslag tilsigter at raade Bod. Den Del af Lovforslaget, som giver de forsikrede Ret til Bonus efter faste Regler, som i det væsentlige ere prøvede med Held her i Landet af et konkurrerende Selskab, maa derfor ubetinget anbefales. Denne Dels Vedtagelse er den første Betingelse for, at Statsanstalten kan erhverve Førerpladsen i den danske Livsforsikringsverden. Der kræves i øvrigt kun, at Statsanstalten skal forstaa sin egen Ide og Opgave ret og hævde den lige saa dygtigt udadtil som indad.

Men derved, at Statsanstalten for Livsforsikring hidtil har været afstaaet fra at virke paa normal Maade, har en vrang Opfattelse af Ideen med Statsanstalten faaet Lejlighed til at udvikle sig, hvorefter Staten skulde have gjort nok for Livsforsikring ved at oprette en Anstalt, ikke blot til Embedsmænds Forsikring, men hvori ogsaa enhver forsikringsjøgende burde melde sig ind, hvis han vilde sit eget Vel, medens alle, der forsikre sig andesteds, maa savne alt Haab om Beskyttelse ved Forsikringslov og overhovedet selv bære Følgerne af deres Fejl. Efter denne Opfattelse skulde Statsanstalten have eller i alt Fald nu faa, hvad jeg for Northeds Skyld vil betegne som et m a s t e r e t M o n o p o l paa Livsforsikring, en saadan Fylde af Begunstigelse, at man kunde tænke sig, at den vilde udelukke al Konurrence, men som i Virkeligheden kun vil kunne skade den sunde Konurrence, medens den usunde tager sig selv Lov til at gro uhindret med Ukruds Frodighed. Naaget det let nok ses, at et virkeligt Monopol vilde være mindre skadeligt end en saadan Ordning, har denne Tanke dog vundet Tilhængere i Statsanstaltens Bestyrelse og i de Kredse, paa hvilke denne har Indflydelse. Bliver denne Opfattelse raadende for Statsanstaltens fremtidige Stilling, ville de ulykkelige Følger ikke udeblive og hderst vanskelige kunne afhjælpes.

Jeg har sporet Tanken om det mastede Monopol længe i Statsanstaltens Forhold til sine Konkurrenter ikke mindst i dens ofte paafaldende Tavshed om disse og i de Vanskeligheder, som have rejst sig, hver Gang Duffer om almindelige Lovgivningsbestemmelser om den private Livsforsikring ere blevne fremsatte. Jeg venter heller ikke, at Tanken